

โกสมพีวาสิติสตฺเถร วตฺถุ ฯ

“สนฺตฺนตฺสฺส มนํ โหตีติ อิมํ ฌมฺมเทสนํ สตฺถา เขตฺว
เน วิหรนฺโต ติสฺตฺเถรฺสฺส สามเณรํ อารพฺภ กเถสิ ฯ

ศิษย์บรรลุประอรหัตก่อนอาจารย์

(หน้า ๖๘-๗๐ เอโก กิร โกสมพีวาสิ - เอเกน หตฺเถน อทาสี)

เอโก กิร โกสมพีวาสิ กุลปฺตุโต สาสเน ปพฺพชิตฺวา
ลทฺฐปสมฺปโท “โกสมพีวาสิติสฺตฺเถโรติ ปญฺญาโย ฯ ตสฺส
โกสมพียํ วุตฺถวสฺสสฺส อฺปฺภุจฺจโก ติจีวรญฺเจว สปฺปิผาณิตฺถจ
อาหริตฺวา ปาทมฺเเล จเปสิ ฯ อถ นํ เถโร อาห “กิมิทํ อฺปา
สกาติ ฯ “นฺนุ มยา ฆนฺเต ตุมฺเห วสฺสํ วาสิตา, อมฺหากญฺจ
วิหาเร วุตฺถวสฺสา อิมํ ลากํ ลฆนฺติ, คณฺหถ ฆนฺเตติ ฯ
“โหตุ อฺปาสก, น มยฺหํ อิมินา อตฺถโถติ ฯ “กึการณา ฆนฺเต
ติ ฯ “มม สนฺติเก กปฺปิยการโก สามเณโรปี นตฺถิ อวฺสุติ ฯ
“สเจ ฆนฺเต กปฺปิยการโก นตฺถิ, มม ปฺตุโต อยฺยสฺส สนฺ
ติเก สามเณโร ภวิสฺสตีติ ฯ เถโร อธิวาเสสิ ฯ อฺปาสโก สตฺตวส
สิกํ อตฺตโน ปฺตุตํ เถรฺสฺส สนฺติกํ เนตฺวา “อิมํ ปพฺพาเช
ธาติ อทาสี ฯ อถสฺส เถโร เกเส เตเมตฺวา ตจฺปญฺจกมฺมญฺ
จानํ ทตฺวา ปพฺพาเชสิ ฯ โส จุรคฺเคเยว สห ปฺฏิสมฺภิทาหิ
อรหตฺตํ ปาปฺณิ ฯ เถโร ตํ ปพฺพาเชตฺวา อพฺตฺมาสิ ตตฺถ
วสิตฺวา “สตฺถารํ ปสฺสิสฺสสามีติ สามเณรํ ฆณฺทกํ คาหาเปตฺวา
คจฺจนฺโต อนฺตรามคฺเค เอกํ วิหารํ ปาวิสึ ฯ สามเณโร อฺปชฺฌายสฺส
เสนาสนํ คเหตุวา ปฺฏิชคฺคิ ฯ ตสฺส ตํ ปฺฏิชคฺคนตฺสฺเสว วิกาโล

ชาโต, เตน อตตโน เสนาสนํ ปฏิชคคิตุํ นาสกฺขิ ฯ อถ นํ อุปฺภูจ
านเวลายํ อากนฺตฺวา นิสินฺนํ เถโร ปุจฺฉิ “สามเณร อตตโน
วสณฺณจानํ ปฏิชคคิตนฺติ ฯ “ภนฺเต ปฏิชคคิตุํ โอกาสํ นาลตฺถนฺติ ฯ
“เตนหิ มม วสณฺณจानเวยว วส, ทุกํ อากนฺตฺกฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจฺจ
ตํ คเหตฺวา ว เสนาสนํ ปาวีสี ฯ เถโร ปน ปุชฺชโน นินฺนํมตฺโต
เวยว นินฺนํ โอกกมิ ฯ สามเณโร จินฺเตสิ “อชฺช เม อุปช
ฌายเณ สทฺธิํ ตติโย ทิวโส เอกเสนาสเน วสณฺตสฺส; สเจ นินฺนํ
ชิตฺวา นินฺนํทาสฺสามิ, เถโร สหเสยฺยํ อปชฺชเชยฺย, นิสินฺนโกว วิดีนา
เมสฺสามีติ อุปชฌายสฺส มลฺลจกสมิเป ปลฺลงกํ อากฺชิตฺวา น
ิสินฺนโกว รตฺตี วิดีนาเมสิ ฯ เถโร ปจฺจูกกาลे ปจฺจูกฺจาย “สามเณร
นิกฺขมาเปตฺตุ วฏฺฏตีติ มลฺลจกปสฺเส จิตํ วิชฺณี คเหตฺวา
วิชฺณีปตฺตกสฺส อคฺเคน สามเณรสฺส กฺกุสฺสาร์กํ ปหริตฺวา วิชฺณี
อุทฺธํ อุกฺขิปนฺโต “สามเณร พหิ นิกฺขมาติ อาท ฯ วิชฺณีปตฺตโก
อกฺขิมหิ ปฏิหฺลลฺลิตฺวา ตาวเทว อกฺขิ กิขฺชิ ฯ โส “กึ ภนฺเตติ
วตฺวา, “อุจฺจาย พหิ นิกฺขมาติ วุตฺเต, “อกฺขิ เม ภนฺเต
ภินฺนนฺติ อวตฺวา เอเกน หตฺถेเนน ปฏิจฺจนาเทตฺวา นิกฺขมิ ฯ
วตฺตกรณกาลे จ ปน “อกฺขิ เม ภินฺนนฺติ ตฺถนฺตี อนิสีทิตฺวา
เอเกน หตฺถेเนน อกฺขี คเหตฺวา เอเกน หตฺถेเนน มฺมุจิสฺสมชฺชนํ
อาทาย วจฺจกฺกุญฺญจ มฺมุชฺชวณฺณจฺจ สมนฺนชฺชิตฺวา มฺมุชฺชวณฺนทกฺก
จเปตฺวา ปรีเวณํ สมนฺนชฺชิ ฯ โส อุปชฌายสฺส ทนฺตกฺกุจํ ททมา
โน เอเกน หตฺถेเนน อทาสี ฯ

อาจารย์ขอโทษศิษย์

(หน้า ๗๐- ๗๒ อถ นั อุปชฌายโ - โสภมพีวาสิติสุสตุเถรวตถ)

อถ นั อุปชฌายโ อาห “อสิกขิโต วตายั สามเณโร อจริ
 ยุปชฌายานัน อเเคน หตฺเถน ทนฺตกฏัจ ทาตุ ลภตฺตีติ ฯ “ชา
 นามหิ ภนฺเต ‘น เอตัง วตฺตนฺติ, เอโก ปน เม หตฺโถ น ตฺจุ
 โฉติ ฯ “กั สามเณรตฺติ ฯ โส อาทิตฺโต ปฏฺจาย ตัง ปวตฺตี อ
 โรเจตฺติ ฯ เถโร สุตฺตวาว สํวึคฺคมานโส “อโห มยา ภาริยํ กมฺมํ
 กตฺตุนฺติ วตฺวา “ขมาหิ เม สปุปริส, นาทเมตัง ชานามิ, อวสฺสโย
 โหหิตฺติ อญฺชลึ ปคฺคยฺห สตฺตวสฺสติกทารกสฺส ปาทมฺมุเล อุกฺกฏิกัง นิ
 สีทฺติ ฯ อถ นั สามเณโร อาห “นาหิ ภนฺเต เอตทตฺถาย กเถลึ,
 ตฺมุหากัง จิตฺตํ อนฺรฺกขณฺเตน มยา เอวัง วตฺตํ, น เอตถ ตฺมุหากัง
 โทโส อตฺถิ, น มยฺหํ, วฏฺฏสฺเสเวโส โทโส, มา จินฺตยิตฺถ, มยา
 ตฺมุหากัง วิปฺปฏิสาร์ รกฺขณฺเตเนว นาริจิตฺตุนฺติ ฯ เถโร สามเณเรณ
 อสฺสาสิยมาโนปิ อนสฺสาสิตฺวา อุปฺปนฺนสํเวโค สามเณรสฺส ภณฺทํ
 คเหตุวา สตฺถุ สนฺติกํ ปายาสิ ฯ สตฺถาปีสฺส อากมฺนํ โอลเเคน
 โทว นิสีทฺติ ฯ โส คนฺตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา สตฺถารา สทฺธี
 ปฏฺิสมฺโมทนํ กตฺวา “ขมนึยํ เต ภิกฺขุ, น กิณฺจิ อติเรกํ
 อผาสฺกํ อตฺถิตฺติ ปุจฺฉิตฺโต อาห “ขมนึยํ ภนฺเต, นตฺถิ เม กิณฺ
 จิ อติเรกํ อผาสฺกํ; อปีจ โข ปน เม อัย ทหรสามเณโร วิย
 อญฺโถ อติเรกคฺุณฺ น ทิฏฺฐปฺพุโพติ ฯ “กั ปน อิมินา กตํ ภิกฺขุ
 ตฺติ ฯ โส อาทิตฺโต ปฏฺจาย สพฺพนตัง ปวตฺตี ภควโต อโรเจตฺวา
 อาห “เอวัง ภนฺเต มยา ขมาปฺยมาโน มํ เอวัง วเทสิ ‘เนเวตถ
 ตฺมุหากัง โทโส อตฺถิ, น มยฺหํ, วฏฺฏสฺเสเวโส โทโส, ตฺมุเห มา

จินตยิตถาติ, อิติ มํ อสฺสาเสสิเยว, มยि नेव गोपी न तोसम
กาसि; न मे गनुते एवुरुपो कुणस्मपनुโน तिष्णरुपुपोति ५ ओ
नํ सत्ता “ภิกขु जीणास्वा नाम न गस्सजि गुप्पनฺदि न तुสस
ति, सन्दिनुत्थिया सन्ตमानสาว โหนฺตีติ वत्ता अनुसन्धि ञ्घेत्ता
ธम्मं तेเสनुโต อิมं काถमाह

“สนฺตฺนตฺสส มนํ โหติ สนฺตา วาจา จ กम्म จ
สมฺมทญฺญา วิมุตฺตสฺส อุปฺสนฺตสฺส ตาทีโนติ ५

ตตฺถ “สนฺตฺนตฺติ: ตสฺส जीणास्वสมณस्स อภิชฺฌาทีนํ
อภาเวน มนํ สนฺตเมว โหติ อุปฺสนฺตํ นิพฺพุตํ, ตถา มุสฺสาวาทาทีนํ
อภาเวน วาจา จ, ปาณาติปาตาทีนํ อภาเวน กายกम्मญจ
สนฺตเมว โหติ ५ สมฺมทญฺญา วิมุตฺตสฺสาคี: นเยน เหตุณา ชานิตฺวา
ปญฺจहि วิมุตฺตีहि วิมุตฺตสฺส ५ อุปฺสนฺตสฺสาคี: อพฺภนฺตเร รากา
ทีนํ

อุปฺสเมน อุปฺสนฺตสฺส ५ ตาทีโนติ: ตถารูปสฺส कुणस्मपनुनฺสฺสาคี ५

เทสนาวसाने गोस्मपिवासितिसฺสตุเถโร สห ปุสฺสิสมฺภิทาहि
อรหฺตฺตํ ปาปุณฺนิ, เสสมหาชนฺสฺสาปี สาคฺตฺติกา ธम्मเทสนา อโหสิตี ५

โกस्มพิवासितिसฺสตุเถร วตฺถุ ५
